

Information till fastighetsägare runt Vansjön och Nordsjön

Verksamhetsberättelse 2022-2023

Det har varit ett intensivt år för styrelsen och vi hoppas att vi har bidragit till en positiv utveckling för vårt fantastiska vattenlandskap. Föreningens arbete är nu betydligt mer känt utanför Nordsjö och Vansjö än tidigare och vi använder 20 års praktisk erfarenhet och lärande som en hävstång för att påverka utvecklingen i samarbete med berörda myndigheter. Som medlem är du med och påverkar våra sjöar men nu också i ett vidare sammanhang – hoppas det motiverar dig. Tack för att du varit med 2022/2023 och hjärtligt välkommen till nästa verksamhetsår för vattnet och landskapet.

Årsmöte 6/8 kl. 13-16 på Vansjö Bygdegård

Varmt välkomna till föreningens årsmöte söndagen den 6:e augusti på Vansjö Bygdegård. I år blir det ett digert program där vi bland annat kommer att få höra mer om arbetet framåt för vattenregleringen och fisket i våra sjöar. Vi kommer även få besök av inte mindre än tre politiker från Heby Kommun som kommer berätta om hur de ser på sjöarnas utveckling och del i ett större projekt som omfattar hela örsundaåns område.

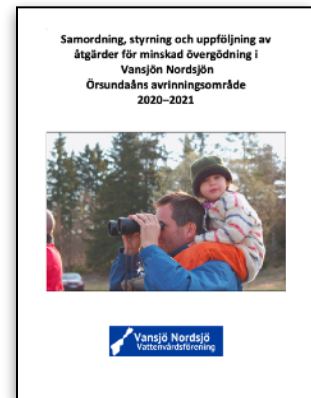

Även du som inte är medlem är välkommen att lyssna. Ingen förbokning behövs, det är bara att dyka upp.

Mycket har hänt under 25 års arbete i föreningen

Det har skett otroligt mycket i vårt avrinningsområde under de senaste 25 åren. Du och föreningen har bidragit till utvecklingen. Föreningen är ett forum för inspiration och lärande. Mycket görs sedan av enskilda mark- och fastighetsägare. Det föreningen verkligen kan bidra med är ett helhetstänkande och dela information om vad som är på gång. Det finns förmodligen ytterst få små avrinningsområden i Sverige där motsvarande omfattning av olika vattenåtgärder har genomförts. Den övervägande delen av all odling runt sjöarna är nu ekologisk, stora delar av jordbruksarealen ligger i vallodling vilket är en av de främsta åtgärderna för att minska övergödningen. Flertalet av alla fritidshus och fastboende har förbättrat sina avlopp, landskapsanalys har genomförts och våtmarker och fosforfällor har byggts. Det finns nu stora arealer med hävdade strandängar/blå bärd för att gynna biologisk mångfald och minska övergödningen. Till det kommer att vi försöker stärka den viktiga bottenvegetationen i sjöarna genom att klippa täckande ytbladsvegetation som annars konkurrerar ut den bottenvegetationen.

En mångfald rapporter och forskningsarbeten fungerar som vägledning och beslutsunderlag. Vi har också lagt mycket tid på mer systempåverkande åtgärder som det stora regleringsprojektet där samordningen mellan fastighetsägarna runt sjöarna har varit betydande. Vi strävan efter effektiva åtgärder som ger faktiska resultat. Föreningen försöker vara en inspirationskälla med den inriktningen. Mycket har gjorts men viss kan det göras mer. Samtliga dokument finns att läsa på föreningens hemsida.

Myndighetskontakterna har stärkts under året

Årsmötet 2022 gav styrelsen i uppdrag att utveckla myndighetskontakterna och det mer strategiska arbetet utifrån den trendanalys av vattenkvalitetsdata som föreningen tog fram 2022. Rapporten visar att vattenkvaliteten egentligen inte har blivit bättre trots den stora mängd åtgärder som genomförts under de sista 25 åren. Föreningens budskap i myndighetskontakterna är därför att alla inkl. oss själva, kommun, länsstyrelse och vattenmyndighet m.fl. måste vara ordentligt självkritiska eftersom man inte ser den vattenkvalitetsförbättring som är förväntad och önskvärd. Det finns mycket att önska vad gäller effektivare samordning och målstyrning. På sikt hoppas vi att myndighetskontakterna leder till ett kraftfullt åtgärdsprogram för Nordsjön och Vansjön och att vårt engagemang bidrar till en levande och stärkt landsbygd. Föreningens budskap i myndighetskontakterna är:

1. Vansjön och Nordsjön behöver restaureras på ett genomgripande sätt för att bevara de höga naturvärdena och stärka både friluftslivet, lantbruket och attraktiviteten i området och nedströms.

Näckrosklippningen med "Näcken"

På nationaldagen 6:e juni 2022 startades säsongen och avslutades med den sista klippningen den 28:e augusti. Totalt har det klippts vid 40 tillfällen av 23st kaptener och som tillsammans tillbringat c:a 130 timmar i båten, det är 45% mer (applåd) än föregående år. C:a 27 timmar ideellt arbete har Tom och Sylve lagt på service och smärre reparationer. Inga större missöden har inträffat, en havererad propeller är den största enskilda händelsen. Klippaggregatet är av årsmodell 2002 och börjar efter över 3000 timmars tjänst, bli i behov av utbyte eller i vart fall en ordentlig upprustning. Efter säsong 2023 kan det vara läge att göra en utvärdering vad som är det lämpligaste.

Nordsjön och Trångsundet har som vanligt klippts regelbundet och gett till resultat att det krävs allt mindre insatser där nu än tidigare. Nödvändigheten av att klippa är fortfarande stor, framför allt i Vansjöns södra och västra delar samt även i norra delen av Vansjön där tillväxten av näckrosor tycks ha ökat igen.

Förhoppningen inför eller under säsong 2023 är att utbilda fler duktiga besättningsmän/kvinnor, alternativt få de som redan klipper att göra fler timmar, att börja med mer regelbunden klippning tidigt på säsongen ger mindre massor och minskad tillväxt senare under säsongen. Resultatet kan bli att ett mindre behov av arbetsinsatser kommande år. Vi har även påbörjat arbetet med att få till några "EKO-fält" utmed By-sidan.

Dessa hoppas vi ska göra gott för vår fauna med fåglar och fiskar.

Inför säsong 2023 planeras det att på lämpliga ställen utöka med fler EKO-fält. Information om detta kommer på hemsida och utskick.

Bokningssidan är oförändrad förutom att inga schemalagda veckor finns kvar utan vi kör där det finns behov och av de "kaptener" som är villiga.

Kontakt: Tom Runeklev på mail truneklev@gmail.com

Fågelskådning och fågeltorn

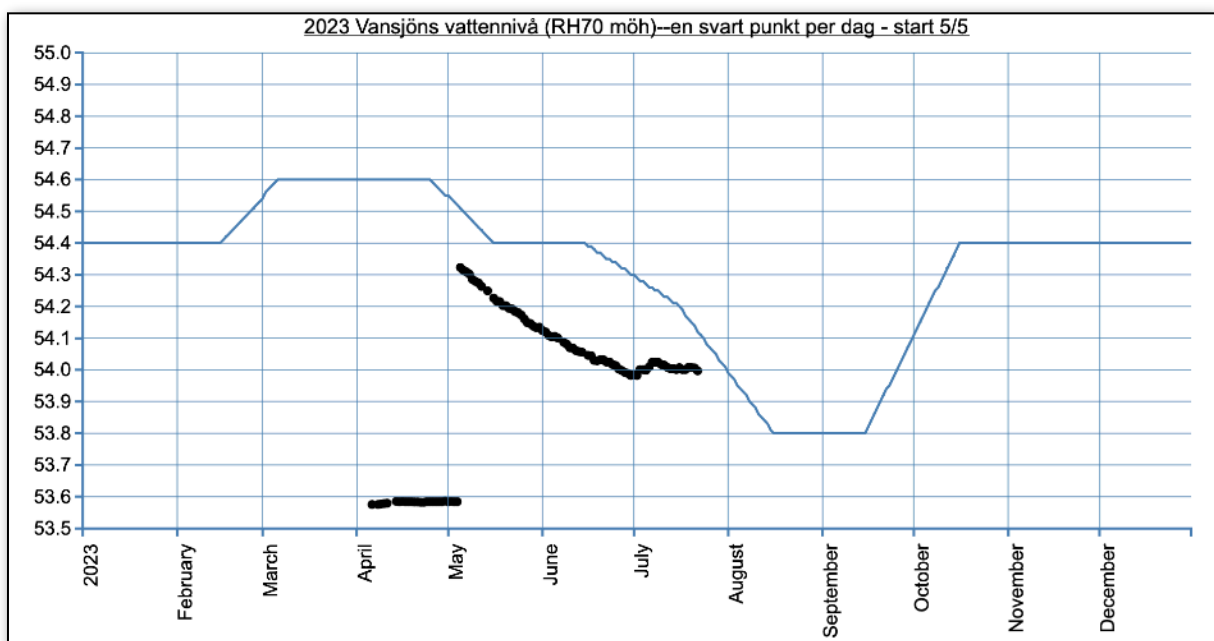

Vansjön är en fågelrik sjö där det är observerats över 200 fågelarter (senaste tillskott på listan är två ägretthägrar som besökte sjön i april). För att öka tillgängligheten och intresset för sjön organiserar föreningen årligen en fågelguidning under påsk för boende och fritidsboende som är välbesökt och uppskattat. Du kan även på hemsidan ladda ner vår krysslista där du hittar sjöarnas samtliga besökare. För att fortsätta att öka tillgängligheten vid sjön för besökare (fågelskådare, skolklasser, allmänheten) så har föreningen börjat planera byggande av ett fågeltorn. Ansökan om medel för byggande av ett fågeltorn skickades in i maj till Sala Sparbank "Miljonen" och vi hoppas på positivt svar så vi kan gå vidare med planerna att få på plats ett fågeltorn under kommande år.

Kontakt: Arild Husby: arild.husby@gmail.com

Vattennivåerna

Vattennivåerna har under vår och sommar 2023 varit lägre än eftersträvat. Det beror på det begränsade snötäcket i våras och på den extrema torkan senare under vår och försommar. Mer information om vattennivåerna finns på hemsidan där du också kan jämföra vattennivåerna med tidigare år. Det är just för ett sådant här år som regleringsprojektet skulle behövs. Visst du att du på hemsidan dagligen kan följa hur mycket vatten som finns i sjön?

Vattenkvalitén är oförändrad

Vattenkvalitén har inte nämnvärt förbättrats under året utan den ligger fortfarande på en nivå som indikerar höga halter av fosfor i vattnet. Ny provtagning sker inom ramen för den svenska miljöövervakningen av sjöar och vattendrag i augusti. Det är dock viktigt att vara tydlig med att vattnet inte är giftigt på något sätt. De höga halterna av fosfor påverkar inte direkt badmöjligheterna så länge det inte är en mer omfattande algbloomning. Föreningen följer utvecklingen av vattenkvalitén i sjöarna.

Kontakt: Börje Åstrand på mail borje.astrand@telia.com eller miljöstrateg Lina Salomonsson på lina.salomonsson@heby.se.

Fisket ser riktigt bra ut

Fisket är fortsatt mycket gott rapporterar fiskevårdsföreningen med goda bestånd av framförallt gädda men också abborre. Den goda förekomsten av gädda är viktigt för balansen i sjöarna och minskar risken för algbloomning. Länsstyrelsen kommer att genomföra ett provfiske under augusti månad 2023 just för att mer i detalj kartlägga artsammansättningen. Det ska bli intressant att se resultatet.

Kontakt: Fiskevårdsföreningen Sylve Sahlström på mail sarasylve@hotmail.com.

Visning av våtmarken/västnäringsfällan på Tega

Louise Gårdenborg och Yngve Melin arrangerade tillsammans med Hushållningssällskapet och LRF ett välbesökt studiebesök vid våtmarken på Tega den 19 juni. Det inspirerade till fler liknande projekt och det finns nu goda möjligheter att söka finansiering för liknande projekt via Länsstyrelsen.

Kontakt: Louise Gårdenborg på mail louise.gardenborg@ri.se, Yngve Melin yngve@tega.nu eller vattenrådgivare Jon Wessling på mail jon.wessling@hushallningssallskapet.se.

Örsundaåns vattenråd

Sedan några år tillbaka så finns det ett "vattenråd" för hela Örsundaån. Det är i dagsläget huvudsakligen inriktat på att sprida goda exempel och inspirera till vattenåtgärder i jordbruket. Det är en viktig plattform för samarbete och myndighetskontakter och föreningen fortsätter att utveckla samarbetet med Örsundaåns vattenråd.

Kontakt: Ordf Johan von Engeström på mail johan@refvelsta.se eller sekreterare Johan Axner på mail johan.axner@enkoping.se.

Regleringsprojektet

Föreningen har under verksamhetsåret tyvärr fått avslag hos mark- och miljödomstolen för regleringen av Nordsjön- och Vansjön. Det är ett oförståeligt beslut från domstolen utifrån de stora vinster för friluftslivet, jordbruket och miljön som kan förväntas. Det finns fortfarande en del medel kvar i det LONA projekt som finansierat juridisk- och teknisk expertis och styrelsen anser att dessa medel bör disponeras för en förnyad ansökan. Men det hänger också på att den juridiska och tekniska expertisen kan göra det troligt att ansökan beviljas. Frågan kommer att diskuteras under årsmötet den 6 augusti där också miljöjurist Agner Larfeldt deltar via länk.

Kontakt: Yngve Melin på mail yngve@tega.se eller Staffan Lund på mail staffan.lund@slu.se.

Medlemmar och medlemskap

Föreningen har under året haft 112 betalande hushåll som medlemmar. Det finns utrymme att bli fler och vi hälsar alla gamla och nya medlemmar välkomna till verksamhetsåret 2023/2024.

Medlemsavgift på 500kr sätts in på bankgiro 5877-2740 eller swisha.

Kontakt: Jonas Weissglas på mail jonas@weissglas.se eller hillevi.bohlin@vansjo.se.

Föreningens ekonomi och styrelsemöten

Föreningens ekonomi är i balans med medlemsintäkter på 56.000 kr vilket är exakt samma som tidigare år. Årets resultat är 23.577 kr.

Medlemsintäkterna går i huvudsak till att finansiera klippningen, porto och utskick mm. Till det kommer externa bidrag som är låsta till vissa projekt t.ex. regleringsprojektet. Styrelsen har haft 6 styrelsemöten under verksamhetsåret. Protokoll finns utlagda på hemsidan.

Kontakt: Hillevi på Bohlin på mail hillevi@vansjo.se och Staffan Lund på mail staffan.lund@slu.se.

Styrelsen

Styrelsen har i stort sett samma sammansättning som tidigare verksamhetsår. I samband med årsmötet 2022 valdes en ny revisor till föreningen. Vi hälsar Anna Nilsson hjärtligt välkommen och tackar samtidigt Göran Nilsson för många års insatser som revisor för föreningen. Anna backas upp av revisorsersättare Lena Edert och Lars Tordestam.

Styrelsens plan för kommande verksamhetsår

1. Fortsatt fokus på näckrosklippningen med ekologiska ytor.
2. Utveckla förslaget om byggande av fågeltorn.
3. Fortsatt fokus på tillståndsprocessen i regleringsprojektet.
4. Lista genomförda och möjliga framtida vattenåtgärder för Vansjön och Nordsjön och deras möjliga effekter.
5. Fortsätta att stärka samarbetet med myndigheter och andra externa aktörer.

Styrelsen verksamhetsåret 2022 – 2023

	Namn	Telefon	Email	Arbetsgrupp
Ordf	Staffan Lund	0706303829	staffan.lund@slu.se	Regleringsgrupp
V Ordf	Yngve Melin	0704606995	Yngve@tega.nu	Regleringsgrupp
Kassör	Hillevi Bohlin	0705243028	hillevi@vansjo.se	Informationsgrupp Regleringsgrupp
Sekr	Jonas Weissglas	0706606585	jonas@weissglas.se	Informationsgrupp Fågelgrupp
	Bo Käck	0706065459	bokaett@gmail.com	Vassgruppen Fågelgrupp
	Molly Thörnqvist	0708605393	Olsson.soner@gmail.com	Aktivitetsgrupp Vassgruppen
	Lars Adolfsson	0733409854	Adolfssonlars@yahoo.se	Informationsgruppen
	Tom Runeklev	0738310166	truneklev@gmail.com	Vassgrupp Regleringsgrupp

Ersättare

Gunilla Lindström	0706421043	Gunilla.lindstrom@nordea.com	Aktivitetsgruppen
Arild Husby	0761384308	Arild.husby@gmail.com	Fågelgruppen
Louise Gårdenborg	0704836797	louise@gardenborg.se	Informationsgrupp Regleringsgrupp
John Overend	0735349615	Overend003@gmail.com	Vassgruppen
Mattias Carlsson	0702277808	j.mattias.carlsson@gmail.com	Regleringsgruppen
Michelle Stanaway	0762914343	michellestanaway@hotmail.com	Vassgruppen
Matthias Palmér	0736812466	mpalmer@gmail.com	Regleringsgruppen Informationsgruppen